

Sygn. akt I C 346/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Korfanty

Protokolant: Sylwia Pordzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 grudnia 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) **Spółki Jawnej J. i B. P. w G.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda (...) Spółka Jawna J. i B. P. w G. kwotę 3.444 zł (trzy tysiące czterysta czterdzieści cztery złote) z każdorazowymi ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2014 roku oraz kwotę 1.190 zł (tysiąc sto dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 20,42 zł (dwadzieścia złotych czterdzieści dwa grosze) tytułem zwrotu części nieuiszczonych kosztów wynagrodzenia biegłego.

SSR Grzegorz Korfanty

Sygn. akt I C 346/15

UZASADNIENIE

W dniu 5 marca 2015 roku (...) Spółka Jawna J. i B. P. w G. wystąpił z pozwem o zapłatę przeciwko (...) Zakładowi Spółce Akcyjnej w W., domagając się zasądzenia kwoty 3.444 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 26 marca 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że w dniu 11 lutego 2014 roku doszło do kolizji, w wyniku której uszkodzeniu uległ należący do powoda pojazd marki P. o nr rej. (...). Sprawca kolizji był stroną umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z pozwanym. Ponieważ samochód był niezbędny poszkodowanemu do wykonywania codziennych obowiązków poszkodowany wynajął samochód zastępczy na okres 28 dni od dnia 12 lutego 2014 roku za cenę 100 zł netto. Dalej powód wskazał, że uzyskał uprawnienie do dochodzenia należności na mocy umowy cesji. Pozwany po wezwaniu do zapłaty odszkodowania uznał swoją odpowiedzialność, przy czym powód nie otrzymał odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Pozwany nie kwestionując zasady odpowiedzialności za skutki kolizji z dnia 11 lutego 2014 roku wskazał, że strona powodowa nie wykazała niezbędności najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, bowiem złożone przez poszkodowanego oświadczenie w tym zakresie jest bardzo lakoniczne. Dalej pozwany zakwestionował zastosowaną dobową stawkę najmu oceniając ją jako zawyżoną i odbiegającą od stawek stosowanych w okolicach miasta G.. Nadto

wskazał, że uwzględniając okoliczności niniejszej sprawy (szkoda całkowita) niezbędny i ekonomicznie uzasadniony okres wynajmu pojazdu zastępczego wynosił jedynie 14 dni, a nie 28.

Niezależnie od powyższego, pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej. Wskazał, że umowa cesji obejmuje wyłącznie przelew wierzytelności, która z mocy przepisów przysługuje poszkodowanemu bezpośrednio przeciwko pozwanemu jako ubezpieczycielowi sprawcy szkody. Nie dotyczy zaś wierzytelności przeciwko sprawcy czynu niedozwolonego. Tym samym mając na uwadze charakter obu wierzytelności oraz ich ścisły związek uznać należy, że umowa cesji wierzytelności nie obejmująca wierzytelności przeciwko sprawcy jest sprzeczna z właściwością zobowiązania i z ustawą, a więc jest nieważna.

Na rozprawie w dniu 21 maja 2015 roku powód podtrzymał żądanie pozwu. Wskazał, że wbrew twierdzeniu pozwanego przedmiotowa sprawa dotyczy jednej a nie dwóch wierzytelności. Aby przelew wierzytelności był skuteczny koniecznym jest jedynie zindywidualizowanie wierzytelności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lutego 2014 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...), należący do D. L..

Sprawcą zdarzenia był inny uczestnik ruchu, który w dniu zdarzenia poruszał się pojazdem ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółki Akcyjnej w W..

/okoliczności bezsporne, a nadto: dokumenty zawarte w aktach szkody nr (...) – notatka urzędowa/

Ponieważ poszkodowany potrzebował pojazdu celem dojazdu do pracy (odległość między zakładem pracy a miejscem zamieszkania wynosiła 6-7 km) oraz na zabiegi rehabilitacyjne kręgosłupa uszkodzonego w innym wypadku, a nie dysponował innym pojazdem, to zdecydował się na wynajem pojazdu zastępczego.

/dowód: zeznania D. L. k. 81/

W dniu 12 lutego 2014 roku D. L. zawarł z powodem umowę wynajmu pojazdu zastępczego – S. (...) za dzienny czynsz w kwocie 100 zł netto.

/dowód: dokumenty zawarte w aktach szkody nr (...) – umowa najmu/

Poszkodowany w dniu 12 lutego 2014 roku zgłosił pozwanemu szkodę. Następnego dnia miały miejsce oględziny pojazdu przez rzeczoznawcę ubezpieczyciela. Natomiast 13 lutego 2014 roku przygotowano kalkulację naprawczą pojazdu. W dniu 18 lutego 2014 roku pozwany zakwalifikował szkodę jako całkowitą, a pismem z dnia 7 marca 2014 roku (piątek) zawiadomił poszkodowanego o przyznanej odszkodowaniu. W kolejnym piśmie datowanym na 19 marca 2014 roku ubezpieczyciel zawiadomił poszkodowanego o dopłacie odszkodowania. W dniu 10 marca 2014 roku (poniedziałek) D. L. zawarł umowę sprzedaży uszkodzonego pojazdu, a następnego dnia zwrócił pojazd zastępczy.

/dowód: zeznania D. L. k. 81, dokumenty zawarte w aktach szkody nr (...) – specyfikacja wypożyczenia pojazdu, faktura VAT z dn. 11.03.2014 r., zgłoszenie szkody, umowa sprzedaży, pisma, kosztorys naprawy z dn. 13.02.2014 r./

W dniu 11 marca 2014 roku powód wystawiła fakturę VAT na kwotę 3.444 zł brutto tytułem najmu pojazdu zastępczego przez okres 28 dni.

/dowód: dokumenty zawarte w aktach szkody nr (...) – faktura VAT z dn. 11.03.2014 r., /

Poszkodowany nie uregulował należności za wynajem pojazdu zastępczego.

/dowód: zeznania D. L. k. 81/

W dniu 23 grudnia 2014 roku poszkodowany zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności, na mocy której przełał na rzecz powoda swoją wierzytelność, tj. prawo do odszkodowania, przysługującą mu z tytułu szkody komunikacyjnej nr (...) z dnia 11 lutego 2014 roku celem zaspokojenia wierzytelności powoda z tytułu wynajmu na czas naprawy pojazdu samochodu zastępczego.

/dowód: umowa cesji wierzytelności k. 48-49/

Pismem z dnia 16 lutego 2015 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.444 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Pozwany w piśmie z dnia 16 marca 2015 roku odmówił wypłaty.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: dokumenty zawarte w aktach szkody nr (...) – pisma/

Pomiędzy zgłoszeniem szkody a podjęciem przez zakład ubezpieczeń decyzji o wypłacie odszkodowania upłynęły 24 dni kalendarzowe. Uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego wyniósł 28 dni kalendarzowych, tj. od 12 lutego do 11 marca 2014 roku.

D. L. wynajął samochód marki S. (...) należący do pojazdów segmentu klasy B. Uszkodzony pojazd (P. (...)) stanowi pojazd należący do segmentu D. Średnia dobową stawka czynszu najmu samochodu osobowego segmentu B na okres powyżej 14 dni w połowie lutego 2014 roku wynosi 126,09 zł brutto.

/dowody: pisemna opinia biegłego sądowego k. 62-66/

Powyższy stan faktyczny został ustalony w znacznej części w oparciu o okoliczności bezsporne, natomiast w pozostałym zakresie Sąd oparł się na dowodach ze wskazanych wyżej dokumentów oraz zeznania świadka. Sąd ocenił wskazane dowody jako wiarygodne. Także strony, zastępowane przez profesjonalnych pełnomocników, dowodów tych ostatecznie nie kwestionowały.

Sąd uznał za przydatną dla niniejszej sprawy opinię biegłego do spraw motoryzacji i techniki samochodowej A. K.. Opinia ta odpowiadała bowiem na zadane biegłemu pytania i była pełna oraz szczegółowa, nie zawierała nieścisłych sformułowań, zaś wnioski biegłego były stanowcze. Podkreślić również należy, że żadna ze stron nie zgłaszała co do niej żadnych zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności koniecznym jest odniesienie się podniesionego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji czynnej powoda. Pozwany wskazywał, że zawarta przez poszkodowanego i powoda umowa cesji wierzytelności jest nieważna jako sprzeczna z właściwością zobowiązania, a więc sprzeczna z ustawą.

Nie sposób jednak przychylić się do argumentacji pozwanego.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego był przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152), który stanowi, iż z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Z przepisu art. 822 § 2 k.c. wynika jednoznacznie, iż ubezpieczyciel jest zobowiązany do świadczenia wtedy, gdy wystąpi zdarzenie objęte ubezpieczeniem powodujące szkodę. Z chwilą nastąpienia wypadku ubezpieczeniowego poszkodowanemu przysługuje bezpośrednio przeciwko zakładowi ubezpieczeń roszczenie o naprawienie doznanej przez niego na skutek owego wypadku szkody. Roszczenie to przysługuje poszkodowanemu w stosunku do

ubezpieczyciela ze względu na jego odpowiedzialność wynikającą z zawartej ze sprawcą wypadku umową ubezpieczenia. Przy czym roszczenie przysługujące poszkodowanemu nie wynika z tej umowy, lecz z ustawy. Nadto, niezależnie od opisanego roszczenia względem ubezpieczyciela poszkodowanemu przysługuje jednocześnie roszczenie w stosunku do samego sprawcy szkody, którego odpowiedzialność powstaje z momentem ziszczenia się ustawowych przesłanek odpowiedzialności deliktowej (art. 436 k.c.). Słusznie wskazywała strona pozwana, że roszczenia te pozostają w ścisłym związku, bowiem ubezpieczyciel odpowiada wyłącznie w sytuacji, gdy sprawca szkody (kontrahent zakładu ubezpieczeń) ponosi odpowiedzialność za czyn zabroniony. Dodatkowo oba roszczenia nakierowane są na realizację tego samego celu – usunięcia szkody doznanej przez poszkodowanego na skutek oznaczonego zdarzenia stanowiącego wypadek ubezpieczeniowy. Jednakże roszczenia te są niezależne od siebie, zaś odpowiedzialność ubezpieczyciela i sprawcy szkody ma charakter odpowiedzialności in solidum. Poszkodowanemu przysługują dwa roszczenia o zapłatę (naprawienie doznanej przez niego szkody majątkowej) wobec dwóch różnych podmiotów i to od jego decyzji będzie zależeć do którego z dłużników się zwróci o zaspokojenie (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dn. 30 maja 2014 r., III CSK 224/13; wyrok z dn. 19 października 2011 r., II CSK 86/11; wyrok z dn. 14 sierpnia 1997 r., II CKU 78/97). Wobec takiego ukształtowania odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz sprawcy szkody, jak również uprawnień poszkodowanego, nie ma podstaw dla uznania, że poszkodowany nie może swobodnie rozporządzić przysługującym mu względem jednego podmiotu roszczeniem. Zważyć także należy, że w piśmiennictwie przyjmuje się, że przelew wierzytelności jest jak najbardziej dopuszczalny w sytuacji wystąpienia solidarności zarówno po stronie wierzycieli, jak i dłużników (patrz komentarz do art. 509 k.c. Komentarz do kodeksu cywilnego pod red. A. Kidyby).

Wobec powyższego, zarzut pozwanego dotyczący nieważności umowy cesji i braku legitymacji czynnej nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak już wskazano powyżej, podstawą odpowiedzialności pozwanego był przepis art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w związku z art. 822 § 1 k.c.

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany wskazywał również na niewykazanie przez stronę powodową niezbędności najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego. Zarzut ten jednak nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Najwyższy w swym orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że koszty najmu pojazdu zastępczego stanowią szkodę poniesioną przez poszkodowanego (patrz wyrok z dn. 26.11.2002 r., V CKN 1397/00; wyrok z dn. 05.11.2004 r., II CK 494/03; wyrok z dn. 08.09.2004 r., IV CK 672/03), także w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, Biul. SN 2011/11/5).

Niezbędność najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego powód wykazał stosownymi dowodami – zeznaniami poszkodowanego. Przesłuchany przed Sądem w charakterze świadka D. L. wyjaśnił, że wykorzystywał uszkodzony pojazd do dojazdów do pracy (odległość pomiędzy miejscem zamieszkania poszkodowanego a miejscem jego pracy wynosiła 6-7 km). Dodatkowo w owym okresie D. L. wymagał poddawania się zabiegom rehabilitacyjnym w związku z urazami doznanymi w innym wypadku komunikacyjnym. Zatem istniała po jego stronie konieczność i niezbędność korzystania z pojazdu mechanicznego przy wykonywaniu czynności życia codziennego. Z zeznań świadka wynika również, że w dacie zdarzenia opisanego w pozwie nie dysponował on innym pojazdem mechanicznym, z którego mógłby skorzystać.

Wobec wystąpienia tego rodzaju okoliczności bezsprzecznie co do zasady poszkodowany był uprawniony do skorzystania z auta zastępczego, zaś poniesiony z tego tytułu koszt stanowi szkodę majątkową, za którą pozwany ponosi odpowiedzialność.

Kwestią sporną pozostawała również wysokość odszkodowania - kosztu wynajmu pojazdu zastępczego (co do wysokości dobowej stawki czynszu najmu i okresu najmu pojazdu zastępczego). Na tę okoliczność dopuszczono dowód z opinii biegłego sądowego ds. motoryzacji.

Biegły sądowy w przygotowanej niekwestionowanej opinii wskazał, że okres czasu pomiędzy zgłoszeniem szkody a decyzją o wypłacie odszkodowania wyniósł 24 dni kalendarzowe. Z ustaleń faktycznych wynika również, że poszkodowany w najbliższym dniu roboczym po podjęciu przez ubezpieczyciela decyzji o przyznaniu odszkodowania zbył uszkodzony pojazd. Mając na uwadze wskazane okoliczności biegły ocenił, że uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego wyniósł maksymalnie 28 dni kalendarzowych, tj. od 12 lutego do 11 marca 2014 roku. Tym samym uznać należy, że pozwany odpowiada za cały okres najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, czyli przez 28 dni.

Natomiast w zakresie wysokości dobowej stawki czynszu najmu biegły wskazał, że średnia stawka najmu pojazdu zastępczego klasy B na okres powyżej 14 dni na połowę lutego 2014 roku wynosiła 126,09 zł brutto. Poszkodowany wynajął natomiast pojazd za cenę 100 zł netto/dobę, tj. 123 zł brutto/dobę. Podkreślić należy, iż poszkodowany ma wprawdzie obowiązek współdziałania z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania oraz minimalizacji szkody. Jednakże po pierwsze zasada ta winna być stosowana wyłącznie uzupełniająco, gdy wybrana wypożyczalnia stosuje rażąco wygórowane stawki. Po drugie pamiętać także należy, że wypadek komunikacyjny jest zdarzeniem niespodziewanym, dlatego też nie można wymagać od poszkodowanego, aby ten każdorazowo poszukiwał na rynku lokalnym najtańszych ofert. Poszkodowany w wypadku komunikacyjnym ma prawo skorzystać z oferty ocenionej przez niego jako odpowiednia. Tylko w wypadku wykazania przez zakład ubezpieczeń nielojalnego postępowania naruszającego obowiązujące wierzyciela (poszkodowanego) wymogi współpracy z dłużnikiem (zakładem ubezpieczeń) przy wykonaniu zobowiązania, można wierzycielowi postawić zarzut powiększenia rozmiarów szkody przez wybranie oferty wyższej niż średnia (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.04.2002 r., I CKN 1466/99). Natomiast przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wskazuje, że nie można postawić poszkodowanemu takiego zarzutu, tj. aby zastosowana przez powoda dla poszkodowanego dobową stawka czynszu najmu pojazdu zastępczego, była rażąco wygórowana. O tego rodzaju stawce – rażąco wygórowanej – można mówić, gdy różnica pomiędzy porównywanymi stawkami dla każdego jest oczywiście duża i znaczna, oceniana stawka znacząco przekracza czy też odbiega od najwyższej z porównywanych stawek. Tymczasem analiza materiału dowodowego w sprawie (opinii biegłego sądowego) prowadzi do wniosku, że tego rodzaju sytuacja nie ma miejsca w przedmiotowej sprawie. Istotnym jest również, że poszkodowany wynajął pojazd zastępczy klasy B, podczas gdy uszkodzone auto należy do aut przynależących do klasy zdecydowanie wyżej, bowiem do klasy D. Tym samym tym bardziej nie sposób przyjąć, że poszkodowany swoim postępowaniem przyczynił się do minimalizacji szkody. Z tych też przyczyn zasadne są stawki dobowe za najem pojazdu wskazane w wystawionej przez powoda fakturze VAT.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił powództwo w całości zasądzając na rzecz powoda od pozwanego kwotę 3.444 zł.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. zasądzając je od pozwanego na rzecz powoda. Łączne koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły 1.190 zł w tym 173 zł – opłata od pozwu, 600 zł – wynagrodzenie pełnomocnika, 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa i 400 zł zaliczka.

W sprawie pozostały jeszcze nierozliczone koszty sądowe tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Gliwicach, a to kwota 20,42 zł. Uwzględniając wynik sprawy, Sąd nakazał pobrać tę kwotę od pozwanego na zasadzie art. 113 ust 1 u.k.s.c.

SSR Grzegorz Korfanty